

Листопад

27 жовтня (9 листопада) 1917 р. Центральна Рада прийняла резолюцію про владу в країні, де підкреслювалася необхідність переходу влади «до рук всієї революційної демократії», але не до Рад робітничих і солдатських депутатів, а також засуджувалося повстання в Петрограді.

28 жовтня (10 листопада) 1917 р. Центральна рада наділила Генеральний секретаріат функціями, за якими Генеральний секретаріат узяв в свої руки справи військові, продовольчі та шляхи сполучення. 31 жовтня (13 листопада) 1917 р. загальні збори Центральної Ради поширили владу Генерального секретаріату на Херсонську, Катеринославську, Харківську, Холмську і частково Таврійську, Курську та Воронежську губернії.

7 (20) листопада 1917 р. Центральна Рада прийняла Третій Універсал, в якому йшлося про створення Української Народної Республіки в федеративному зв'язку з Російською республікою, націоналізацію землі, запровадження 8-годинного робочого дня, встановлення державного контролю за виробництвом, розширення місцевого самоврядування, забезпечення свободи слова, друку, віросповідання, зборів, союзів, страйків, недоторканості особи та житла, скасування смертної кари.

4 листопада 1918 р. утворено **Команчанську Республіка (Команецька Республіка, Віслоцька Республіка, Східно-Лемківська Республіка)** — державне утворення, що об'єднало під гаслом єдиної української національної та державної ідеї 33 лемківських села, але була ліквідована через 3 місяці після свого утворення - 23 січня 1919 року.

9 листопада 1918 р. УНРада сформувала Тимчасовий державний секретаріат (пізніше — Рада державних секретарів ЗУНР) на чолі з Костем Левицьким¹. 13 листопада УНРада прийняла «Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських земель бувшої австро-угорської монархії», який проголосив Західноукраїнську Народну Республіку на території Східної Галичини, Північної Буковини та Закарпаття, затвердив державний герб (золотий лев на синьому тлі) та прапор (синьо-жовтий). У той таки день були прийняті закони про організацію регулярного війська — Галицької армії.

13 листопада 1918 р. на засіданні Українського національного союзу сформовано Директорію у складі: Володимир Винниченко (голова), Симон Петлюра, Федір Швець, Андрій Макаренко та Панас Андрієвський. 14 листопада 1918 р. гетьман П. Скоропадський видав грамоту «До всіх українських громадян», в якій говорилося про федерацію Української держави з небільшовицькою Росією. На оголошення гетьманом нового державного курсу УНС оголосив про повстання проти влади гетьмана.

16 листопада 1919 р. Кам'янець-Подільський захопили польські війська. Петлюра, на якого покладалося «верховне командування справами Республіки», виїхав в Проскурів, а члени Директорії А. Макаренко та Ф. Швець подалися закордон

У листопаді 1920 року більшовики зрадили своїх союзників махновців, розпочавши операцію зі знищення армії Махна.

2 (14) листопада 1877р. народився **Антонівч Дмитро Володимирович** (псевдоніми *Войнаровський, Муха, Шельменко, Подорожній*) — український історик мистецтва й театру, політичний діяч, один із засновників Революційної української партії, редактор численних українських часописів, член Української Центральної Ради, член Всеросійських установчих Зборів, морський міністр, міністр мистецтва, голова дипломатичної місії в Римі (1919).

4 листопада 1884 р. в с. Супрунківці, Ушицького повіту, Подільської губернії народився **Григорій Костянтинович Голоскєвич** — український мовознавець, громадський діяч, член Української Центральної Ради. Репресований більшовицькою владою. Укладач «Правописного словника» (перший найкращий і найповніший орфографічний словник української мови; 40 тисяч слів, 7 видань: 1914—1930; перевидано 1952 в Нью-Йорку). Автор праць з діалектології Поділля.

8 листопада 1868 р. народилася **Грушевська Марія-Іванна Сильвестрівна** — українська вчителька, перекладачка. Дружина Голови Центральної Ради Української Народної Республіки Михайла Грушевського. У 1917 ввійшла до складу Української Центральної Ради від просвітницьких організацій Києва.

24 листопада 1947р. загинув **Валентін Васильович Садовський** — громадський і політичний діяч, географ, економіст, журналіст, педагог, науковець, член УСДРП, член «Центральної» і «Малої Рад», генеральний секретар судових справ, народний міністр праці УНР, професор Української господарської академії в Подєбрадах, очолював кафедру економічних наук Українського наукового інституту у Варшаві, член «Наукового товариства ім. Т. Шевченка». Народився 1886 р. в с.Пліщин, нині Шепетівський район, Хмельницької обл. Після капітуляції нацистської Німеччини, 12 травня 1945 року військова контррозвідка Першого Українського фронту заарештувала у Празі професора Українського вільного університету Валентина Садовського. Колишньому міністру уряду УНР інкримінували друк антирадянських творів та іншу допомогу міжнародній буржуазії, що передбачало санкцією статті 10 років ув'язнення або вищу міру покарання — розстріл. Більше двох років тривало попереднє розслідування у його справі, але вироку військового трибуналу Валентин Васильович не дочекався. 24 листопада він загинув у Лук'янівській в'язниці від рук кримінальних злочинців.

